

سید سروش عطارزاده حسینی حسین ارشادی صوفیانی

100

Selected work in the Second Round of the
KOOCHÉ Magazine Design Competition
Seyed Soroush Atarzadeh Hosseini, Hossein Arshadi Soufiani

کوچه پله!

بازگشت به آینده و کشف فضاهای گمشده.

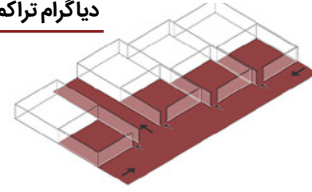
ما بخشی از خود را در هر طبقه گم می‌کنیم به گونه‌ای که گویا تابه‌حال وجود نداشته است. در اکثر اوقات در حال سقوط هستیم، حتی زمانی که یک طبقه به آسمان نزدیک‌تر می‌شویم. خانه‌های حیاطدارمان را به همراه با کوچه‌های تنگ و پُر هیاهویش به یک‌باره ازدست‌داده‌ایم. امروزه آپارتمان‌ها چندین جعبه برای زندگی (خانه) را در دل خود جای داده و جای کوچه را به یک جعبه کشیده‌تر در دل خود داده‌اند (پله). این جعبه‌ها زنده ماندن را رقم می‌زنند و زندگی کردن کمتر دغدغه‌ای برایشان است. توده‌هایی بدون هویت، بدون کیفیت، بدون نور و به‌طور کامل یکنواخت. این توده‌ها با از بین بردن فضاهایی که بستر همزیستی و تعامل بوده‌اند، چاره‌ای نداشتند تا مفهوم تعامل را به‌صورت سطحی و اجباری در جعبه‌ای به نام لابی بازیابی کنند؛ جعبه‌ای که کاری نمی‌کند و برخلاف میل باطنی‌اش به یک معبر تبدیل شده است و نه مقصد.

این پروژه تلاشی است در جهت بازیابی حیات گذشته. در این پروژه مسئله ما بازیابی باکس پله و پیوند آن با کوچه است. گویا کوچه‌ها در قالب مسیرهای قرمز رنگ به توده حمله کرده‌اند و آن را کاویده‌اند و در جای‌جای آن در حال خودنمایی هستند. گاه به‌عنوان پله، یا به‌عنوان کوچه، یا به‌عنوان کوچه پله و به‌عنوان حیاط‌ها و فضا-رویدادهایی که تمایل بیشتر به خودنمایی دارند. این اشکال قرمز رنگ همچون کاتالیزور در تلاش‌اند تا معماری را تحت تأثیر خود قرار دهند؛ هم به لحاظ فرمی و عملکردی و هم به لحاظ روح فضا و حس موجود در آن. در این برخورد با مسئله سعی شده است تا کوچه‌پله نه‌تنها مسیر، بلکه خود به‌عنوان هدفی برای حضور در فضای حیات آپارتمان خودنمایی کند تا حس زندگی ناشی از تجربه، ارتباط، تماس و رؤیت‌پذیری محقق شود. از نظر ما مدتی است که معماری از ایجاد فضاهای پویا و فعال فاصله گرفته است و این امر موجب شده تا معماری ساختمان‌های مسکونی فاسد و یکنواخت شود. از این‌رو، همان‌طور که پیش‌تر نیز اشاره شد، موضوع معماری حاضر با ادغام ماهیت پله و کوچه ممکن شد تا به‌عنوان مسئله‌ای شاید جدیدتر در برخورد با فضاهای تعامل و زندگی پویا، معماری این ساختمان مسکونی را شکل دهد. از جمله این فضاها می‌توان به تراس پاگرد موجود در نما اشاره کرد که نسخه‌ای جدید از فضایی پویاست که در کسوت یک لابی یا فضای جمعی در ارتفاع ظاهر شده تا کارکردها را فعال کند و این عملکرد ترکیبی موجود در مسیر امکان دسترسی و استفاده را به همه ساکنان این بنا می‌دهد تا آن را جایگزینی برای لابی‌های بدون استفاده و تکراری حاضرمان کند. چنین فضای پویایی نیازمند لایه‌های سبزی، نه‌فقط به‌عنوان جریان اخلاقی و دوستدار پایداری محیط‌زیست، بلکه به‌عنوان عامل شکل‌دهنده و روح‌بخش به لایه درونی و نیمه‌شفاف بیرونی بناست تا فضای بنا را برای ناظر و کاربر آن دگرگون سازد.

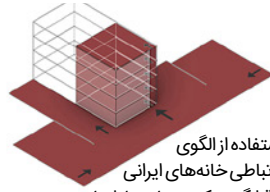
نکته دیگر در این پروژه مسئله دوگانگی بیرون و درون پروژه بود که به نحوی سعی شده است تا بنا در عین مشاهده‌پذیری قابل پیش‌بینی نباشد و کاربر یا ناظر بیرونی شاید مجبور خواهد بود تا برای درک و دریافت بهتر از پروژه، خود آن را تجربه کرده و به جست‌وجو در بخش‌های مختلف آن بپردازد. وضعیت این بنا در منطقه امیریه تهران و با توجه به ماهیت میان‌افزا بودنش در تلاش است تا الگویی جدید در ضوابط ساخت پله و ادغام با کوچه در بناهای مسکونی ایجاد کند تا ساختمان بتواند ارزش‌های جدیدی را هم در پایداری و هم در نگرش انتقادی به معماری اضافه کند. این ارزش‌ها از طیف معماری سبز و پایداری و در مسیر بازیابی موضوعات انسانی و بازطراحی و تلفیق کاربری‌ها حرکت می‌کند.

کوچه/پله تلاشی است در جهت بازیابی هویت‌های گمشده یا کمرنگ معماری‌هایمان و پیشنهادی است از یک ساختمان مسکونی میان‌افزا که دغدغه‌اش را جست‌وجو کرده و راهکار پیشنهادی‌اش را مطرح کرده است. این پروژه، به‌واقع نقدی است از ما به خود ما و نه به ساختمان‌های دیگر. ■

دیاگرام تراکم

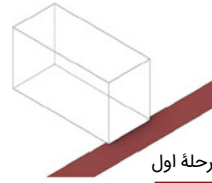

نحوه ارتباط کوچه، حیاط و خانه

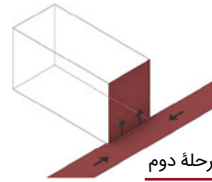

استفاده از الگوی
ارتباطی خانه‌های ایرانی
و قرارگیری کوچه‌ها، حیاط‌ها
و خانه‌ها در بستر ایجادشده

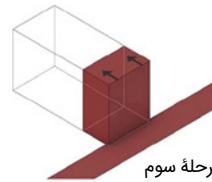
محله امیریه یکی از قدیمی‌ترین محله‌های تهران است. این محله در گذشته، محل زندگی افراد مطرح شهر و محله اعیان‌نشین بوده است. در این محله هم‌نشینی آپارتمان‌های نوساز و خانه‌های قدیمی به چشم می‌خورد، اما کوچه‌پس‌کوچه‌ها بافت قدیمی و فرسوده خود را حفظ کرده‌اند و بخشی از هویت و خاطرات تهران را در خود جای داده‌اند. این کوچه‌ها دارای حوزه‌های متفاوتی هستند که در یکدیگر ادغام شده‌اند، ولی بخش حاشیه‌ای این کوچه‌ها که از جلو و عقب‌رفتگی جداره خانه‌ها به وجود آمده است، به‌وضوح فضای مناسبی برای مکث در حاشیه گذار ایجاد می‌کند که بستر مناسبی برای برخی فعالیت‌های جمعی و تعاملی است. این فضاهای حاشیه‌ای ایجادشده که گاه قابل مشاهده و گاه غیرقابل پیش‌بینی هستند.

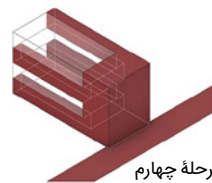
مرحله اول

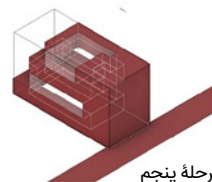
مرحله دوم

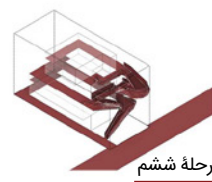
مرحله سوم

مرحله چهارم

مرحله پنجم

مرحله ششم

دیاگرام انفجاری جزئیات

